

مسأله

حجاب اجباری

گردآوری و تنظیم

حسین ابوده

خرداد ۱۳۹۹

حجاب یک عبادت است پس باید داوطلبانه و با نیت همراه باشد

مهدی اول علیه السلام در پاسخ به سؤالی که درباره‌ی حجاب اجباری مطرح شد، فرمود:

این‌ها دین را وارونه درک کرده‌اند و با این کارهای نادرستشان به دین، بدی می‌کنند؛ و به نام اسلام و تشیع و آل محمد علیهم السلام لطمه وارد می‌کنند؛ زیرا محمد رسول خدا صلی الله علیه و آله هیچ‌کس را به رعایت حجاب مجبور نکرد و خداوند سبحانه و تعالی هیچ‌کس را برای پوشیدن حجاب یا دین‌داری یا عبادت مجبور نکرده است، بلکه دین خود را بر پیامبرش نازل نمود و بهشت را به کسانی که ایمان می‌ورزند و به عبادت التزام داشته باشند، وعده داد.

عبادت بدون نیت، ارزشی ندارد؛ و حجاب، عبادت و اطاعت از دستور خدا و پیغمبر است، پس باید نیتِ قربت به خداوند سبحان و متعال محقق شود. پس کجاست نیت کسی که به زور او را مجبور به حجاب می‌کنند؟

اما اجبار زنان غیرمسلمان بر حجاب، از این هم قبیح‌تر است^(۱).

اسلام توصیه به رعایت حجاب کرده و دستوری در رابطه با آن نازل شده مانند آیه‌ی: ﴿وَقُلْ لِلْمُؤْمِنَاتِ يَعْضُضْنَ مِنْ أَبْصَارِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ فُرُوجَهُنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَلْيَضْرِبْنَ بِخُمُرِهِنَّ عَلَى

۱ - مهدی اول علیه السلام؛ صفحه فیسبوک - ژوئیه ۲۰۱۸ «در پاسخی به کامنت»

جُيُوهِنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ»^(۲) «و به زنان مؤمن بگو که چشمان خویش فروگیرند و شرمگاه خود نگه دارند و زینتهای خود را جز آن مقدار که پیداست آشکار نکنند و مقنعه‌های خود را تا گریبان فروگذارند و زینتهای خود را آشکار نکنند»

مضمون این آیه و آیه‌های مشابه تنها به رعایت حجاب توصیه می‌کند و به اجبار ساختن آن دستوری نمی‌دهد و در ثقلِ دوّم که همان محمد و آل محمد عليهم السلام هستند نیز روایات زیادی در مورد رعایت حجاب و واجب بودن آن وارد شده، لکن دستوری بر اجباری بودن آن یافته نمی‌شود.

حجاب مانند نماز، روزه و دیگر احکام عبادی شریعت اسلامی است و در دین و دین داری اجباری نیست. خدای تعالی می‌فرماید: «لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ»^(۳) «در دین هیچ اجباری نیست» عبادت باید داوطلبانه و به میل عابد باشد تا مورد قبول درگاه حق قرار گیرد، مجبور کردن کسی بر رعایت حجاب، مانند این است که کسی را به قصد روزه‌داری در اتاقی حبس کنی و از صبح تا شامگاه هیچ آب و غذایی به او نرسانی تا روزه‌اش را ادا کند! پس کجاست نیتِ این عبادت؟ این‌گونه عملی نه تنها مورد قبول واقع نمی‌گردد بلکه نزد خداوند عبادت به شمار نمی‌رود.

۲ - النور ۳۱

۳ - البقره ۲۵۶

آشکار کردن موی سر حرام و بر آشکار کننده گناه است نه بر تماشاگر

مهدی اول رضی الله عنه در پاسخ به پرسشی در موضوع حجاب فرمودند:

«نبی خدا محمد صلی الله علیه و آله به سفانه دختر حاتم طائی احترام کرد و او را تقدیر و اکرام

نمود درحالی که به حضرت کافر بود و محجبه هم نبود»^(۴)»^(۵).

۴ - حاتم طائی در قبیله‌ای به نزدیکی حجاز زندگی می‌کرد او مرد بسیار سخاوتمندی بود که مردم قبیله آن را دوست می‌داشتند، دخترش که سفانه نام داشت و مسلمان نبود و در جنگی توسط لشکر اسلام اسیر شد و پیامبر خدا صلی الله علیه و آله ایشان را تقدیر و اکرام نمود. داستان چنان بود: «دختر حاتم در خانه‌ای نزدیک مسجد بود که اسیران را آن‌جا نگه می‌داشتند. پیامبر بر او گذشت و او زنی زبان‌آور بود و گفت: ای پیامبر خدا پدرم مرده، و سرپرست من غایب است، بر من منت گذار که خدای بر تو منت نهد. حضرت گفت: سرپرست تو کیست؟ گفت: [برادرم] عدی ابن حاتم. حضرت گفت: همان که از خدا و پیامبرش گریزان است؟ دختر حاتم می‌گوید: پیامبر خدا رفت و مرا وا گذاشت و روز دیگر بر من گذشت و من ناامید شده بودم. مردی که دنبال وی بود به من اشاره کرد که برخیز و با او سخن بگو. پس برخاستم و گفتم: ای پیامبر خدا پدرم مرده و سرپرست من غایب است، بر من منت گذار خدای بر تو منت نهد. حضرت گفت: چنین باشد، در رفتن شتاب مکن تا معتمدی از قوم خویش بیابی که تو را سوی دیارت برد و به من خبر بده. بعدها پرسیدم این مرد که به من اشاره کرد با او سخن بگویم کیست؟ گفتند: علی بن ابی طالب است. پس همچنان بودم تا کاروانی از طایفه‌ی بلی آمد و من که می‌خواستم سوی شام بروم و به برادرم ملحق شوم به نزد پیامبر رفتم و گفتم: ای پیامبر خدا گروهی از قوم من آمده‌اند که معتمدند و مرا می‌رسانند. وی می‌گوید: پیامبر جامه به من داد و مرکب و خرجی داد و با کاروان روان شدم تا به شام رسیدم...». البدایة والنهائة - ابن کثیر ج ۵ ص ۷۶. أسد الغابة فی معرفة الصحابة - ابن الأثیر ج ۵ ص ۴۷۵. السیرة النبویة - ابن هشام الحمیری ج ۴ ص ۱۰۱

۵ - مهدی اول رضی الله عنه؛ صفحه فیسبوک - اکتبر ۲۰۱۸ «در پاسخی به کامنت»

https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=1824327277614927&id=4573970043079

پرسشگر باز سؤالی را چنین مطرح می کند:

«یعنی من می توانم با خانم های غیر محجبه به طور عادی برخورد و معاشرت داشته باشم چون پیامبر این کار را کردند. یعنی این کار یک سنت شده و لازم است از آن تبعیت کنیم. یعنی عادی است و حرام نیست؟»

مهدی اول علیه السلام در پاسخ فرمودند:

«بله می توانی و اصلاً حرام نیست»^(۶).

هتک حجاب و آشکار کردن موی سر در شریعت اسلام حرام است و به ویژه دلیل آن را در قسمت «بررسی علمی ازدواج موقت در اسلام» یاد کردیم^(۷)؛ اینکه بدن نر چنین تکامل یافته که با کوچکترین اشاره ای به هیجان می آید، لذا رعایت پوشش محاسن، بر بانوان واجبی شرعی مقرر شد تا باعث به هیجان آوردن مذکرها نشوند، و خدا دانایتر است. و کسی که به احکام الهی پایبند نباشد فقط به خود ستم کرده و سزای عملش به خدایش واگذار می شود، و بر دیگر کسی که میانش تردد کند، حرجی نیست. دین اسلام دین آسان و ساده ای است و دین سخت و پیچیده ای نیست. خدای سبحان

۶ - مهدی اول علیه السلام؛ صفحه فیسبوک - اکتبر ۲۰۱۸ «در پاسخی به کامنت»

https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=1824327277614927&id=4573970043079

۷ - این کتابچه بخشی از کتاب (دستور ما قرآن) است، جهت کسب اطلاع بیشتر به کتاب مزبور در آدرس ذیل مراجعه شود:

<https://drive.google.com/file/d/1hBys0QwwU4Uo5XXQreFgQqfMegnmntP/view?usp=drivesdk>

می‌فرماید: ﴿يُرِيدُ اللَّهُ بِكُمُ الْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمُ الْعُسْرَ﴾^(۸) «خدا برای شما خواستار آسایش است نه سختی»

شاید قضیه‌ی موسیقی و حرام بودن آن، مثال خوبی برای روشن کردن این موضوع باشد؛ موسیقی با این که حرام است لکن فقط بر شخص پخش کننده حرام و گناه است. یعنی اگر نزدیکای محل سکونت، محل کار یا هر جایی موسیقی باشد و به ناچار صدایش به گوش رسد، حرمت آن بر پخش کننده است و بر شنونده حرجی نباشد. پس دست و پا زدن و دوری جستن از آن محل لازم نیست. امروزه در شبکه‌های تلویزیونی اسلامی، فیلم‌هایی خارجی که بازیگرانش حجاب ندارند، دوبله فارسی/عربی شده و پخش می‌شود. بنابراین کشورهای اسلامی با این مسأله کاملاً آشنا هستند؛ اینکه بی‌حجابی فقط بر خانمی که رعایت نمی‌کند گناه است و بر تماشاگر حرجی نیست.

شاید گوینده‌ای گوید: دیدن بی‌حجابان در تلویزیون و رسانه‌ها با دیدن مباشر آنها فرق می‌کند! «یعنی مشاهده‌ی مباشر حرام و توسط رسانه‌ها جایز است» این یک قول مضحکی است! امروزه در کشورهای اسلامی، بعضی بانوان تمایلی به حجاب ندارند و اگرچه در فضای مجازی و رسانه‌ها بدون رعایت حجاب درآیند در آن صورت نیز با برخورد نیروهای نظامی اسلامی واجه می‌شوند. این واکنش‌ها همکنون در بعضی کشورهای اسلامی رخ می‌دهد و حکای از چنین است: «برای ما مسلمانان جایز است که بی‌حجابان نامسلمان را ببینیم ولی دیدن بی‌حجابان مسلمان در رسانه‌ها و غیره و هرچند که خود پسندیده باشند، جایز نیست!».

و جالب‌تر از آن فقهای هستند که سعی می‌کنند مسأله را شفاف سازی کنند و دلایلی کودک‌نما ارائه می‌دهند! نظیر: من می‌خواهم نگاهم آزاد باشد! نمی‌خواهم حرام ببینم!.. و در عین حال خودشان

عضو شورای ناظر بر سازمان صدا و سیما هستند! یا اینکه می‌توانند دخالتی داشته باشند، و فیلم‌های خارجی و دوبله شده که بازیگرانش بی‌حجاب هستند را مورد تایید قرار می‌دهند. با این وجود، تمامی دخالت‌های بی‌مورد، بی پایه و اساس و غیر منطقی در این مسأله چیزی جز جهل و تعصب‌های کورکورانه نیست.

اگر فقهای آخرازمان برای رسانه‌ای و مباشر بودن بی‌حجابی تفاوتی قائل باشند باید به این موضوع پرداخته و نظرشان را به صراحت کامل عرضه کنند و اینکه تکلیف مسلمانانی که در کشورهای غربی زندگی می‌کنند را بیان کنند و.. و.. و باید این قضیه را از همه جهت حل و فصل کرده و روشن سازند.

تبصره: بی‌حجابی در دستور اسلام و در دولت عدل امام مهدی علیه السلام حدود و ثغوری دارد. شاید حدود آن؛ از ناحیه سر و گردن و دو دست و ساق پا باشد. و بیش از آن ممنوع است چون فحشاگری و بی‌احترامی به دیگران تلقی می‌شود. و خدا داناتر است.

لزوم و حدود حجاب در اسلام

مهدی اول علیه السلام فرمودند:

پوشانیدن صورت، دو کف دست و پنجه‌های پا بر زن واجب نیست و بقیه‌ی اعضا باید به‌طور کامل پوشانیده شود؛ جنس پوشش نباید نازک و به قدری تنگ باشد که زیرش را نمایان سازد؛ اما در خصوص شلوار، در صورتی که از روی آن مانتو یا کتی بپوشد که تا زانو را بپوشاند اشکالی ندارد، آنهم در صورتی که تنگ نباشد تا هر آنچه

زیرش است را نمایان سازد؛ اما اگر زنی شلوار بپوشد و مانتو یا کتی روی آن نباشد و حجاب سرش را حفظ کند، اشکال دارد و حجاب شرعی محسوب نمی‌شود؛ حتی هتک حرمت پوشیدن شلوار به این صورت، از نمایان ساختن مو و کشف حجاب سر بیشتر است^(۹).

و در پاسخ به پرسشی در مورد «گیره‌مو» بزرگی که باعث درشت شدن سر، یا ایجاد برآمدگی دومی بر سر می‌شود، فرمودند:

پوشیدن چیزی در مو، حتی اگر برآمدگی حجاب را باعث شود، جایز است و حرام نیست. به طور کلی دین از زن می‌خواهد که به زینت خود در خانه و شوهر خود توجه کند، زیرا این دلیل بسیار مهمی برای انسجام خانواده است و ممانعت شوهر از تفکر به غیر از زن خویش و پناه بر خدا^(۱۰).

۹ - مهدی اول علیه السلام کتاب؛ پاسخ‌های فقهی - مسائل متفرقه ج ۱ سؤال ۱۳۳

۱۰ - مهدی اول علیه السلام کتاب؛ «برید الصفحه - مجموع المنشور فی الصفحه الرسمیه علی الفایسبوک ۲۰۱۲ الی ۲۰۱۷» «صفحه ۳۴۲

[نامه‌های صفحه فیسبوک - مجموع مطالب منتشر شده در صفحه رسمی فیسبوک از تاریخ ۲۰۱۲ الی ۲۰۱۷]